

УДК 351:330.341.1:339.564

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.207.318-326>**Яцкевич І.В.**

доктор економічних наук

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Yatskevych Inna

Dr. of Economic Sc.

Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture

<https://orcid.org/0000-0003-0210-6135>**Станкевич І.В.**

доктор економічних наук

Одеська державна академія будівництва і архітектури

Stankevych Iryna

Dr. of Economic Sc.

Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture

<https://orcid.org/0000-0003-3937-9145>**Сакун Г.О.**

кандидат філологічних наук

Одеська державна академія будівництва і архітектури

Sakun Hanna

PhD in Philological Sc.

Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture

<https://orcid.org/0000-0002-5878-7809>

ІННОВАЦІЙНЕ ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ДРАЙВЕР РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ЕКСПОРТУ ТА СТАРТАП-ЕКОСИСТЕМИ

Стартап-екосистема є ключовим компонентом інноваційної економіки, проте темпи її розвитку значною мірою визначаються ефективністю державної політики та рівнем цифрової трансформації публічного сектору. Інноваційне державне управління створює необхідні передумови для виникнення, підтримки та масштабування технологічних стартапів, формує інституційну й цифрову інфраструктуру, яка сприяє їх виходу на міжнародні ринки. Актуальність дослідження зумовлена потребою визначення стратегічної ролі держави як ключового каталізатора інноваційних процесів та розвитку високотехнологічного сектору економіки.

Проведене авторами дослідження моделі «держава як інноваційний замовник» дало змогу поглибити її застосування у контексті стимулювання технологічного експорту. Авторами доведено, що така модель підсилює експортну спроможність національної інноваційної екосистеми, сприяє розвитку експортно орієнтованих інноваційних кластерів та інтегрує внутрішню інноваційну політику з зовнішньоекономічною діяльністю.

Запропонована у роботі модель взаємодії «держава - бізнес - суспільство» у контексті розвитку технологічного експорту та стартап-екосистеми визначена як ефективний інструмент міжнародного просування інноваційних продуктів. Вона стимулює появу рішень, що відповідають світовим стандартам, підсилює довіру до українських технологій та формує позитивний імідж країни як виробника конкурентоспроможних високотехнологічних продуктів.

У статті обґрунтовано, що сучасна роль держави виходить далеко за межі класичного регулювання: вона виступає інноваційним замовником, партнером та каталізатором нових економічних можливостей. Це досягається завдяки розвитку цифрової інфраструктури, модернізації електронних сервісів, використанню сучасних інструментів державної фінансово-інвестиційної підтримки та стимулюванню інтернаціоналізації інноваційного бізнесу.

Ключові слова: «держава - бізнес - суспільство», «держава як інноваційний замовник», державне управління, зовнішньоекономічна діяльність, інновації, стартап, стартап-екосистеми, технологічний експорт.

INNOVATIVE PUBLIC ADMINISTRATION AS A DRIVER OF TECHNOLOGICAL EXPORT DEVELOPMENT AND THE STARTUP ECOSYSTEM

The startup ecosystem is a key component of the innovation economy, but its pace of development is largely determined by the effectiveness of public policy and the level of digital transformation in the public sector. Innovative public administration creates the necessary conditions for the emergence, support, and scaling of technology startups, and shapes the institutional and digital infrastructure that facilitates their entry into international markets. The combination of government procurement mechanisms for innovation, modern forms of financing, and digital management solutions provides the conditions for the active development of technology exports. The relevance of the study is determined by the need to define the strategic role of the state as a key catalyst for innovation processes and the development of the high-tech sector of the economy.

The purpose of the article is to determine the role of innovative public administration in creating favorable conditions for the development of technology exports and strengthening the startup ecosystem, as well as to justify the mechanisms and instruments of state support that ensure the international competitiveness of the innovative sector of the economy.

The authors' study of the "state as an innovative customer" model has made it possible to deepen its application in the context of stimulating technological exports. The essence of this model lies in the transformation of the state from a passive regulator to an active customer and the first consumer of innovative solutions, which ensures the formation of stable demand for high-tech products from domestic companies. The authors have proven that such a model strengthens the export capacity of the national innovation ecosystem, promotes the development of export-oriented innovation clusters, and integrates domestic innovation policy with foreign economic activity.

The proposed model of interaction between the state, business, and society in the context of the development of technology exports and the startup ecosystem is defined as an effective tool for the international promotion of innovative products. It stimulates the emergence of solutions that meet international standards, strengthens confidence in Ukrainian technologies, and shapes a positive image of the country as a manufacturer of competitive high-tech products.

The article argues that the modern role of the state goes far beyond classical regulation: it acts as an innovative customer, partner, and catalyst for new economic opportunities. This is achieved through the development of digital infrastructure, the modernization of electronic services, the use of modern instruments of state financial and investment support, and the stimulation of the internationalization of innovative business.

Keywords: «state-business-society», «the state as an innovative customer», public administration, foreign economic activity, innovation, startup, startup ecosystems, technology export.

JEL classification: O38, F63, H50, L26, F14.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобальної конкуренції та цифрової трансформації технологічного експорту та стартап-екосистеми є сфера інноваційної економіки, що охоплює експорт технологічних продуктів і розвиток середовища, в якому створюються та зростають стартапи. Так, технологічні стартапи виступають одним із ключових факторів економічного зростання, підвищення інноваційного потенціалу країни та формування якісно нової моделі розвитку. Саме тому роль держави у створенні сприятливого середовища для технологічного підприємництва суттєво зростає. Інноваційне державне управління стає не лише системою регуляторних інструментів, а й активним драйвером формування стартап-екосистеми, яка здатна продукувати конкурентоспроможні рішення, формувати нові ринки та підвищувати інвестиційну привабливість держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження у сфері інноваційного державного управління та стартап-екосистеми посідають важливе місце в сучасній науковій дискусії, адже саме взаємодія цих компонентів формує основу для розвитку технологічного підприємництва та розширення експортного потенціалу країни. Зокрема, слід відзначити роботу [1]. Так, автори визначили, що провідну роль в інноваціях

державного управління відіграє цифрова трансформація – розвиток електронного урядування, відкритих даних, інтегрованих платформ надання адміністративних послуг. Виокремили ключові інновації електронного урядування: електронні податки, документообіг, платежі, портали надання адміністративних послуг.

Маловічко С.О. у роботі [2] визначає, що інвестиційно-інноваційна активність виступає вагомим фактором економічного зростання як на регіональному, так і на національному рівнях. Стимулювання інвестицій та інновацій є ключовим драйвером для структурних трансформацій у промисловому секторі та національній економіці загалом. Інвестиції та інновації тісно взаємопов'язані, оскільки разом створюють умови для економічних зрушень та оновлення.

Авторами роботи [3] зазначено, що «під інноваційною політикою технологічних та індустріальних територіальних систем розуміємо сукупність встановлених цілей та пріоритетів розвитку інноваційної діяльності, шляхи та засоби їх досягнення на основі взаємодії органів управління. Реалізація інноваційної політики має бути спрямована на підвищення вкладу наукової та інноваційної діяльності в науково-технічний прогрес країни, розвиток економіки та покращення якості життя населення».

Водночас, Х. Серьожечкіна визначає, що стартапи створюють технології та продукти, які стимулюють оновлення багатьох галузей економіки та забезпечують їх конкурентоспроможність. Для швидкого розвитку інноваційних компаній, які могли б стабілізувати економічну ситуацію, необхідно створити комфортне середовище [4].

Не зважаючи на значний внесок науковців у сферах державного управління, інноваційної політики та цифрової економіки, низка аспектів залишається недостатньо розглянутою. Зокрема, потребує подальшого дослідження роль інноваційного державного управління у формуванні стійкої експортної спроможності технологічних компаній, а також механізми інтеграції інструментів державної інноваційної політики із зовнішньоекономічною діяльністю стартапів. Недостатньо опрацьованими залишаються питання впливу моделі «держава як інноваційний замовник» на інтернаціоналізацію стартап-екосистеми, а також взаємодії «держава - бізнес - суспільство» в контексті розвитку технологічного експорту.

Метою статті є визначення ролі інноваційного державного управління у формуванні сприятливих умов для розвитку технологічного експорту та зміцнення стартап-екосистеми, а також обґрунтування механізмів і інструментів державної підтримки, що забезпечують міжнародну конкурентоспроможність інноваційного сектору економіки.

Досягнення поставленої мети вимагає поглиблення теоретичного розуміння природи інноваційних процесів у державному управлінні та оновлення традиційних підходів до їх аналізу. Це передбачає перегляд застарілих управлінських і економічних моделей, їх адаптацію до сучасних технологічних викликів, а також розширення методологічного інструментарію для дослідження механізмів формування технологічного експорту та розвитку стартап-екосистеми.

Виклад основних результатів дослідження. Інноваційне державне управління відіграє ключову роль у формуванні сучасної економіки, де розвиток технологічного експорту та становлення ефективної стартап-екосистеми визначають рівень конкурентоспроможності країни. У глобальних умовах цифрової трансформації саме держава створює рамкові умови для появи, підтримки та масштабування інноваційних проєктів, забезпечуючи необхідну інфраструктуру, регуляторне середовище та інституційну підтримку. Її здатність діяти швидко, гнучко та технологічно стає одним із визначальних факторів економічного зростання.

Цифровізація державного сектору є фундаментом, на якому вибудовується інноваційна економіка. Запровадження електронних адміністративних послуг, цифрової ідентифікації, онлайн-сертифікації, митної консолідації та автоматизованих процедур зовнішньої економічної діяльності (ЗЕД) значно спрощує вихід високотехнологічних продуктів на міжнародні ринки. Умови, за яких технологічним компаніям потрібно мінімум часу для взаємодії з державними інституціями, знижують операційні витрати та дозволяють спрямовувати ресурси на інноваційний розвиток.

Важливою складовою інноваційного державного управління є модель «держава як інноваційний замовник» яка є однією з ключових складових сучасної інноваційної політики, оскільки вона переводить державу з ролі пасивного регулятора у позицію активного учасника інноваційного ринку [5, 6]. Окреме значення має модель «держава як інноваційний замовник», яка набуває особливої значущості в умовах глобалізації та активного розвитку міжнародних технологічних ринків (рис. 1). Її ключова ідея полягає у трансформації держави з традиційного регулятора у проактивного споживача інноваційних рішень, який формує стабільний попит на високотехнологічні продукти, створені національними компаніями.

Рис. 1. Модель «держава як інноваційний замовник» у контексті технологічного експорту

Джерело: розроблено авторами

У контексті технологічного експорту ця модель стає не лише механізмом стимулювання внутрішніх інновацій, а й інструментом інтернаціоналізації стартапів та високотехнологічних компаній.

Держава, замовляючи інноваційні рішення в національних компаній, фактично виконує роль «якорного клієнта», що підтверджує якість продукту та знижує ринкові ризики для потенційних іноземних партнерів. У висококонкурентних технологічних секторах саме наявність успішно реалізованих державних контрактів виступає важливим маркером довіри, який полегшує вихід інноваційних компаній на міжнародні ринки. Таким чином, державне замовлення стає першою сходинкою до масштабування продукту у сфері експорту.

Суть цієї концепції полягає в тому, що держава не просто забезпечує регуляторне середовище або надає фінансову підтримку, а виступає першим і найбільшим клієнтом для інноваційних рішень, створюючи стабільний попит на високотехнологічні продукти й послуги. Такий підхід значно знижує ризики для стартапів, адже наявність державного замовлення на початкових етапах діяльності дозволяє компаніям отримати необхідний фінансовий ресурс, підтвердження якості продукту й доступ до масштабування.

Додатково модель «держава як інноваційний замовник» формує експортну спроможність інноваційної екосистеми країни.

- По-перше, державні проекти створюють інноваційні продукти, що відповідають глобальним трендам (Smart City, GovTech, MedTech, DefenseTech, Greentech) [7].

- По-друге, співпраця держави зі стартапами стимулює розвиток інженерних компетенцій, R&D, цифрової інфраструктури, що підвищує загальний рівень технологічної підготовки підприємств [8].

- По-третє, на основі державних контрактів компанії можуть масштабувати продукти, виходячи на міжнародні ринки з готовими кейсами та перевіреною ефективністю.

Важливою складовою є й формування експортно-орієнтованих інноваційних кластерів, де державні структури, університети, венчурні фонди та бізнес об'єднують свої зусилля для створення продуктів, здатних конкурувати глобально. Держава відіграє роль інтегратора та координатора, забезпечуючи умови для співпраці та підтримуючи технології, що мають високий потенціал виходу на світові ринки.

Зазначені практики активно впроваджуються в країнах Європейського Союзу (ЄС) і США. У Сполучених Штатах діє програма SBIR/STTR, яка щороку інвестує сотні мільйонів доларів у технологічні стартапи на ранніх стадіях, забезпечуючи державні замовлення у сферах оборони, космічних технологій, охорони здоров'я та безпеки [9]. У ЄС активно працюють інструменти Horizon Europe, Innovation Fund, EIC Accelerator, що фінансують інноваційні рішення для транспорту, енергетики, медицини, кібербезпеки, «зелених» технологій та цифрової модернізації державного сектору [9].

У підсумку, модель «держава як інноваційний замовник» у контексті розвитку технологічного експорту

виступає стратегічним механізмом, який поєднує внутрішню інноваційну політику з зовнішньоекономічним розвитком. Вона забезпечує технологічним компаніям необхідні умови для зростання, створює перші ринки збуту, підвищує довіру іноземних партнерів та сприяє інтеграції країни в глобальну інноваційну економіку.

У результаті реалізації такої моделі формується потужний інноваційний сектор, орієнтований на реальні потреби держави і суспільства. Взаємодія між державою та стартапами стає не одноразовою, а системною, що дозволяє створювати масштабовані технологічні рішення, підвищувати конкурентоспроможність країни та забезпечувати стійкість публічного управління.

Модель «держава як інноваційний замовник» є теоретично й практично обґрунтованим підходом, що поєднує інтереси публічного сектору, бізнесу та суспільства: держава отримує сучасні рішення для своїх потреб, стартапи - перший ринок і можливість масштабування, суспільство - якісніші послуги та нові можливості розвитку інноваційної економіки. Це включає цифровізацію ключових управлінських процесів, застосування новітніх управлінських методологій, розвиток відкритих моделей взаємодії «держава - бізнес - суспільство», прогнозу аналітику та використання масивів даних для прийняття рішень [5, 6]. Основна мета такої трансформації полягає у створенні більш ефективної, прозорої, клієнтоорієнтованої та інноваційної системи державного управління, здатної реагувати на виклики сучасного економічного середовища (рис. 2).

Інноваційне державне управління стає критично важливим у контексті розвитку технологічних стартапів. Оскільки стартапи діють у сфері високої невизначеності, швидких змін та жорсткої конкуренції, вони потребують не традиційної, бюрократичної моделі державної взаємодії, а гнучкого, прозорого і прогнозованого регуляторного середовища. Саме комбінація цифрових сервісів, нової культури публічного управління та партнерського підходу дає змогу формувати сприятливі умови для інноваційних компаній.

Один із ключових елементів інноваційного державного управління - впровадження електронних інструментів взаємодії, які скорочують час, витрати та адміністративні бар'єри. Онлайн-реєстрація бізнесу, електронні дозволи, автоматизовані реєстри, цифрова ідентифікація, електронний документообіг - це ті механізми, що дозволяють стартапам оперативно розпочати свою діяльність та фокусуватися на розвитку технологій, а не на подоланні бюрократичних процедур. Відкриті дані, у свою чергу, стають цінним ресурсом для аналітики, розробки нових продуктів, тестування рішень та створення сервісів на основі державних інформаційних масивів.

Новітні управлінські підходи, зокрема Agile Government, Lean Government, Design Thinking у публічному секторі, змінюють філософію державних установ [10]. Так, вони передбачають швидкість прийняття рішень, орієнтацію на користувача, експериментальність та гнучкість у регулюванні. Для стартапів такі підходи особливо цінні, оскільки їх розвиток залежить від темпів інтеграції в ринок та здатності швидко

адаптуватися до зовнішніх змін. Гнучке державне управління дозволяє суттєво скоротити час виходу

інноваційного продукту на ринок, що підвищує рівень життєздатності стартапів.

Рис. 2. Модель «державна - бізнес - суспільство» у контексті технологічного експорту та стартап-екосистеми
Джерело: розроблено авторами

Ефективність моделі «державна - бізнес - суспільство» у контексті розвитку технологічного експорту визначається рівнем довіри, відкритості та партнерської взаємодії між цими трьома секторами. Її результативність проявляється у здатності генерувати спільні рішення, які підтримують інноваційний розвиток та сприяють міжнародній конкурентоспроможності країни. Для технологічних компаній та стартапів така взаємодія є критично важливою, оскільки саме суспільний запит на цифрові послуги, державне замовлення на інноваційні продукти та готовність бізнесу інвестувати у нові технології формують стабільний екосистемний попит, необхідний для масштабування на зовнішні ринки.

Участь держави у цій моделі проявляється через цифровізацію регуляторних процедур, прозорі механізми підтримки експорту, створення експортно-орієнтованих інноваційних кластерів та впровадження політики інтероперабельності даних. Бізнес, у свою чергу, виступає джерелом технологічних рішень, інтелектуального капіталу та підприємницької ініціативи, які здатні конкурувати на глобальних ринках. Суспільство забезпечує соціальну легітимність таких процесів, формує попит на інноваційні продукти та підтримує розвиток цифрової культури, що підвищує загальну інноваційну спроможність країни.

Синергія цих трьох секторів дозволяє створити стійку технологічну екосистему, в якій нові продукти проходять повний цикл: від формування ідеї - до апробації у державних сервісах, удосконалення за участю громадськості та подальшого виходу на міжнародні ринки. Завдяки цьому модель «державна - бізнес - суспільство» стає важливим інструментом підвищення

технологічного експорту, стимулюючи появу інноваційних продуктів, які відповідають глобальним стандартам, та формуючи позитивний імідж країни як надійного виробника високотехнологічних рішень.

Таким чином, ефективна взаємодія держави, бізнесу та суспільства забезпечує не лише внутрішню модернізацію, але й створює стратегічні переваги на зовнішніх ринках, що є ключовою умовою зміцнення технологічного експорту у довгостроковій перспективі.

Якісно новий рівень розвитку технологічних стартапів забезпечує використання даних у процесі прийняття рішень. Аналітичні інструменти, цифрові платформи, системи прогнозування та управління ризиками дозволяють державі точніше визначати пріоритетні напрями підтримки, оцінювати ефективність програм розвитку, виявляти бар'єри для інновацій та пропонувати цільові рішення. Для стартапів це означає появу більш стабільного та зрозумілого середовища, з меншими адміністративними ризиками та більш передбачуваною регуляторною політикою.

У такій системі держава виконує не лише традиційну функцію регулятора, а й роль інноваційного замовника та каталізатора нових економічних можливостей. Через механізми публічних закупівель, грантові програми, акселераційні ініціативи, спеціальні економічні зони та інноваційні пісочниці вона створює попит на інноваційні рішення та сприяє їх масштабуванню. Таким чином, держава стає рушійною силою розвитку інноваційних технологій, стимулює формування конкурентоспроможних стартапів і формує екосистему, яка здатна генерувати і комерціалізувати технологічні ідеї.

Одним з ключових напрямів інноваційного

державного управління є розвиток сучасної цифрової інфраструктури та сервісів, що суттєво спрощують операційну діяльність стартапів і знімають значну частину адміністративного навантаження. Наявність якісних цифрових платформ, швидких каналів доступу до державних послуг і прозорих механізмів обробки даних створює умови, за яких інноваційний бізнес може розпочинати роботу практично миттєво, без тривалих процедур та зайвої взаємодії з бюрократичними структурами.

Такі цифрові рішення, як електронні державні послуги, цифрова ідентифікація (e-ID), онлайн-реєстрація бізнесу, єдині та взаємопов'язані державні реєстри, системи інтероперабельності, відкриті дані та автоматизовані платформи взаємодії з державними установами, формують нову модель «цифрової держави», яка функціонує як сервіс [11, 12]. Це дозволяє стартапам значно швидше проходити ключові етапи створення й запуску: від реєстрації компанії до подачі звітності, отримання дозволів, сертифікації продукту або участі в державних закупівлях.

Відкриті дані та аналітичні інструменти на основі API створюють додаткові можливості для розвитку технологічних стартапів, особливо у сферах штучного інтелекту, фінтех, мобільності, охорони здоров'я, логістики та міських сервісів. Стартапи отримують доступ до великих масивів даних, з якими можуть розробляти інноваційні продукти, проводити аналіз ринку,

створювати нові бізнес-моделі та оптимізувати внутрішні процеси. У країнах, де політика відкритих даних розвинена на високому рівні, спостерігається більш динамічний розвиток секторів GovTech і CivicTech [13], що у свою чергу стимулює подальші інновації в державному управлінні.

Онлайн-реєстрація бізнесу та цифрова ідентифікація вирішують два ключові бар'єри - час і доступність. Стартапи можуть бути зареєстровані дистанційно протягом декількох годин, а всі подальші операції здійснюються онлайн: податкова звітність, фінансові операції, участь у програмах державної підтримки, подання заявок на гранти або інноваційні ваучери. Наявність інтегрованих реєстрів і систем інтероперабельності зменшує кількість дублюючих процедур, усуває необхідність у паперових документах і знижує ризик корупції.

Досвід країн з високим рівнем цифровізації державного сектору - Естонії, Сінгапуру, Південної Кореї, Данії (табл. 1) - демонструє, що технологічні стартапи в таких екосистемах розвиваються в декілька разів швидше, ніж у країнах із традиційними, паперовими механізмами управління [14]. Вони витрачають значно менше ресурсів на адміністративні процеси та можуть зосередити увагу на інноваціях, дослідженнях, залученні інвестицій та міжнародній експансії.

Таблиця 1

Порівняльні показники цифровізації державного сектору провідних країн

Країна	Онлайн-доступність держпослуг	Цифрова ідентифікація (охоплення населення)	Швидкість реєстрації бізнесу	Рівень проникнення Інтернету	R&D інвестиції (% ВВП)	Кількість стартапів / активність екосистеми
Естонія	~99% державних послуг онлайн	~70% громадян користуються e-ID щодня	~30 хвилин	~90% населення	~1,7%	~30 стартапів на 100 тис. населення; - понад 100 тис. e-residents
Сінгапур	~95% онлайн	~90% населення має цифрові компетенції	1–2 дні	~98%	~2%	- понад 4 000 стартапів; - один із топ-хабів Азії
Південна Корея	~85% онлайн	понад 80% користуються електронними державними сервісами	1–3 дні	~99%	~4,5% (один із світових лідерів)	понад 1 000 нових стартапів щороку
Данія	100% державних послуг онлайн	~92% користуються NemID/MitID	1–3 дні	~98%	~3%	- одна з найрозвиненіших цифрових економік ЄС; - високий рівень GovTech

Джерело: сформовано авторами

Лідери цифрової трансформації демонструють високу ефективність взаємодії держави та бізнесу завдяки розвиненим цифровим сервісам, широкому охопленню цифрової ідентифікації та значним інвестиціям у R&D [8]. Такі фактори створюють сприятливий клімат для технологічних стартапів, сприяють стрімкому розвитку інноваційної економіки та їх конкурентоспроможності у міжнародному середовищі.

Згідно з результатами оцінювання Міністерством

цифрової трансформації щодо рівня цифровізації регіонів і громад України за I квартал 2025 року [15], середній показник Індексу цифрової трансформації регіонів становить 30 зі 100 можливих балів. Найвищі результати демонструють Дніпропетровська та Львівська області - по 43 бали, а також Тернопільська область - 42 бали. Збір інформації для формування Індексів було здійснено через платформу «Дія.Цифрова громада», що забезпечило швидкість, зручність і

повністю онлайн-формат процесу [15].

Найбільш прогресивними напрямками для більшості регіонів стали: розвиток цифрових публічних послуг, розбудова цифрової інфраструктури та підвищення цифрових компетентностей населення. Водночас сфери цифровізації територіальних громад та цифрової економіки залишаються найменш розвиненими та потребують посиленої уваги. Як наслідок, цифрова інфраструктура стає фундаментом конкурентних переваг країни на світовому ринку формуючи відповідну екосистему. Водночас, якісні цифрові сервіси знижують поріг входу в підприємництво, роблять інноваційний бізнес доступним для більшої кількості креативних фахівців, зокрема молоді, фрилансерів, науковців і технічних спеціалістів. Це сприяє зростанню кількості нових стартапів, розширенню інноваційної екосистеми та підвищенню економічної активності. Таким чином, цифрова інфраструктура є не лише інструментом оптимізації державних процесів, а й стратегічною передумовою для створення сприятливого середовища розвитку технологічного підприємництва.

Другим важливим елементом є фінансово-інвестиційні інструменти державної підтримки для експорту, які забезпечують технологічним компаніям доступ до ресурсів, необхідних для виходу на міжнародні ринки та масштабування інноваційних рішень. Держава створює систему механізмів, спрямованих на зниження ризиків зовнішньоекономічної діяльності та стимулювання високотехнологічного експорту. До них належать експортні кредити, державні гарантії, страхування експортних операцій, спеціалізовані фонди підтримки технологічного бізнесу, а також грантові та компенсаційні програми, орієнтовані на інноваційні підприємства. Саме зазначені механізми дозволяють подолати ключову проблему більшості стартапів — нестачу стартового капіталу та високі ризики початкової фази розвитку. Ефективні програми підтримки формують ланцюжок «ідея - прототип - MVP - масштабування», що значно підвищує ймовірність виживання інноваційних проєктів.

Важливим напрямом інноваційного державного управління є створення інституційної екосистеми: технопарків, інноваційних хабів, акселераторів, кластерів і регуляторних пісочниць. Такі структури забезпечують доступ до менторства, обладнання, консалтингу, експертизи, а також дають можливість співпрацювати з університетами, інвесторами та великим бізнесом. Ключовою перевагою таких екосистем є формування мережевої взаємодії, яка значно пришвидшує обмін знаннями та комерціалізацію технологічних рішень. Водночас фінансово-інвестиційна підтримка стає ключовою передумовою для стимулювання інтернаціоналізації технологічного бізнесу і зміцнення позицій країни у світовій інноваційній економіці.

Для розвитку технологічного експорту важливо забезпечити підприємствам доступ до глобальних можливостей. Інноваційне державне управління сприяє інтернаціоналізації стартапів через участь у міжнародних програмах підтримки, торговельних місіях,

партнерствах з інноваційними хабами ЄС та США, а також через цифрові експортні платформи. Онлайн-аналітика ринків, електронні каталоги інноваційних продуктів, автоматизовані сервіси пошуку партнерів дозволяють компаніям швидше знаходити можливості для виходу на зовнішні ринки.

Висновки. Інноваційне державне управління є ключовим фактором формування конкурентоспроможної економіки, здатної генерувати та масштабувати високотехнологічні продукти. Дослідження показало, що розвиток технологічного експорту та становлення ефективного стартап-екосистеми прямо залежать від якості інституційних умов, рівня цифровізації публічного сектору та здатності держави виступати інноваційним замовником. Запровадження цифрових державних сервісів, використання відкритих даних, інтероперабельних реєстрів, а також гнучких моделей публічних закупівель значно знижує адміністративні бар'єри і створює сприятливе середовище для інноваційного бізнесу.

Особливе значення має модель «державна як інноваційний замовник», яка дозволяє не лише стимулювати внутрішній попит на інновації, а й формувати потужну основу для інтернаціоналізації технологічних компаній. Успішне виконання державних контрактів виступає маркером довіри на міжнародному ринку та прискорює вихід стартапів на глобальні технологічні майданчики. Фінансово-інвестиційні інструменти державної підтримки, включаючи експортні кредити, гарантії, страхування ризиків та грантові програми, додатково зміцнюють експортний потенціал технологічного сектору.

Таким чином, інноваційне державне управління є системним каталізатором розвитку високотехнологічних експортних ринків та формування стартап-екосистеми, забезпечуючи синергію між публічним сектором, приватним бізнесом і суспільством. Це створює підґрунтя для стійкого економічного зростання, підвищення глобальної конкурентоспроможності та інтеграції країни у світову інноваційну економіку.

Подальші дослідження доцільно зосередити на удосконаленні методологічних підходів до оцінювання впливу інноваційного державного управління на розвиток технологічного експорту. Потребує глибшого аналізу ефективність попит-орієнтованих інструментів, зокрема передкомерційних закупівель та інноваційних тендерів, а також їхнього впливу на конкурентоспроможність стартапів у міжнародному середовищі. Важливо дослідити механізми формування довіри іноземних інвесторів та партнерів до технологічних продуктів, створених у межах державних інноваційних програм.

Перспективним напрямом є вивчення цифрової експортної інфраструктури - онлайн-платформ, регуляторних пісочниць у сфері ЗЕД, експортних кластерів та інтегрованих сервісів підтримки інноваційного бізнесу. Окрему увагу слід приділити питанням кібербезпеки, захисту даних та цифрової ідентифікації у трансграничних операціях, що є критичними для міжнародного технологічного співробітництва.

Список використаних джерел:

1. Круглов В.В., Терещенко Д.А. (2023). Інновації в системі державного управління. Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства, № 2. DOI: <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2023.2.13>
2. Маловічко С.О. (2024). Інноваційні механізми державного управління промисловими підприємствами. Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування, Т. 35(74). № 4. С. 106-112. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2024.4/16>
3. Гур'янова Л.С., Сергієнко О.А., Машченко Р.В. (2024). Управління інновації ною діяльністю технологічних та індустріальних територіальних систем. Український журнал прикладної економіки та техніки, Т. 9. № 2. С. 278-286. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-48>
4. Сєрѳожечкіна Х. Екосистема стартапів: як зробити інновації драйвером української економіки? (2025). Економічна правда. URL: <https://surl.li/nmeuev>
5. Хоробчук В., Пілько А. (2024). Аналіз моделей інноваційного розвитку. Економіка та суспільство, № 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-92>
6. Підприємництво як фактор розвитку інноваційної моделі економіки України та її регіонів : монографія. ред. І.В. Кривов'язюк. Київ : Вид. дім «Кондор», 2020. 172 с. URL: <https://philarchive.org/rec/KRYDOS>
7. WINWIN: Україна затвердила Стратегію цифрового розвитку інновацій до 2030 року. (2025). Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://surl.li/uuienw>
8. Красовська О. (2025). Інвестиція, а не дорога іграшка: Як перетворити науку на бізнес-цінність та скільки це коштує. ТОВ «Видавничий дім «МЕДІА-ДК». URL: <https://surli.cc/caegws>
9. Understanding SBIR and STTR. URL: <https://surl.li/giwgmc>
10. Старченко Г.В. (2025). Адаптивні підходи до управління проектами у публічному управлінні: модель для нестабільного середовища. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування, № 16. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-16-02-16>
11. Завражний К., Сотник І., Кулик А. (2025). Концептуальна модель управління цифровою трансформацією підприємства для забезпечення сталого регіонального розвитку. Економіка та суспільство, № 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-44>
12. Оцініть цифрову зрілість бізнесу та економте час і ресурси з новими інструментами від Дія.Бізнес. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://surl.li/mkknmx>
13. GovTech Lab Ukraine: обрано три виклики у сфері державних послуг для розробки інноваційних рішень. (2025). Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://surl.li/aujcbj>
14. Кінша Д. (2024). Україна посідає 5 місце у світі за розвитком цифрових держпослуг. Суспільне новини. URL: <https://surl.li/stbikw>
15. Цифровізація регіонів і громад: перші вимірювання 2025 року. (2025). Міністерством цифрової трансформації. URL: <https://surl.lt/pucqga>

References:

1. Kruhlov V.V., Tereshchenko D.A. (2023). Innovatsii v systemi derzhavnoho upravlinnia [Innovations in the system of public administration]. Bulletin of NTU «KhPI». Series: Current problems of development of Ukrainian society, No. 2. DOI: <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2023.2.13> [in Ukrainian].
2. Malovichko, S.O. (2024). Innovatsiini mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia promyslovymy pidpriemstvamy [Innovative mechanisms of public management of industrial enterprises]. Scientific notes of TNU named after V.I. Vernadsky. Series: Public management and administration, Vol. 35(74). No. 4. Pp. 106-112. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2024.4/16> [in Ukrainian].
3. Hurianova, L.S., Serhiienko, O.A., & Mashchenko, R.V. (2024). Upravlinnia innovatsiy noiu diialnistiu tekhnolohichnykh ta industrialnykh terytorialnykh system [Management of innovative activities of technological and industrial territorial systems]. Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology, Vol. 9. No. 2. Pp. 278-286. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-48> [in Ukrainian].
4. Serozhechkina, Kh. Ekosystema startapiv: yak zrobyty innovatsii draiverom ukrainskoi ekonomiky? [Startup ecosystem: how to make innovation the driver of the Ukrainian economy?] (2025). Economic Truth. URL: <https://surl.li/nmeuev> [in Ukrainian].
5. Khorobchuk, V., & Pilko, A. (2024). Analiz modelei innovatsiinoho rozvytku [Analysis of models of innovative development]. Economy and Society, No. 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-922> [in Ukrainian].
6. Kryvoviyaziuk, I.V. (ed.). (2020). Pidpriemnytstvo yak faktor rozvytku innovatsiinoi modeli ekonomiky Ukrainy ta yii rehioniv [Entrepreneurship as a factor in the development of the innovative model of the economy of Ukraine and its regions] : monograph. Kyiv: Condor Publishing House, 172 p. URL: <https://philarchive.org/rec/KRYDOS> [in Ukrainian].
7. WINWIN: Ukraina zatverdyla Stratehiiu tsyfrovoho rozvytku innovatsii do 2030 roku [WINWIN: Ukraine has approved the Strategy for Digital Development of Innovations until 2030]. (2025). Ministry of Digital Transformation of

Ukraine. URL: <https://surl.li/uuienw> [in Ukrainian].

8. Krasovska, O. (2025). Investytsiia, a ne doroha ihrashka: Yak peretvoryty nauku na biznes-tsinnist ta skilky tse koshtuie [An investment, not an expensive toy: How to turn science into business value and how much it costs]. LLC «Publishing House «MEDIA-DK». URL: <https://surl.cc/caegws> [in Ukrainian].

9. Understanding SBIR and STTR. URL: <https://surl.li/giwgmc> [in English].

10. Starchenko, H.V. (2025). Adaptyvni pidkhody do upravlinnia proiektamy u publichnomu upravlinni: model dlia nestabilnoho seredovyshcha [Adaptive approaches to project management in public administration: a model for an unstable environment]. Problems of modern transformations. Series: law, public management and administration, No. 16. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-16-02-16> [in Ukrainian].

11. Zavrazhnyi, K., Sotnyk, I., & Kulyk, A. (2025). Kontseptualna model upravlinnia tsyfrovuiu transformatsiieiu pidpriemstva dlia zabezpechennia staloho rehionalnoho rozvytku [A conceptual model for managing digital transformation of an enterprise to ensure sustainable regional development]. Economy and Society, No. 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-44> [in Ukrainian].

12. Otsinit tsyfrovu zrilist biznesu ta ekonomte chas i resursy z novymy instrumentamy vid Diia.Biznes [Assess your business's digital maturity and save time and resources with new tools from Diia.Business]. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. URL: <https://surl.li/mkknmx> [in Ukrainian].

13. GovTech Lab Ukraine: obrano try vyklyky u sferi derzhavnykh posluh dlia rozrobky innovatsiinykh rishen [GovTech Lab Ukraine: Three challenges in the field of public services selected for the development of innovative solutions]. (2025). Ministry of Digital Transformation of Ukraine. URL: <https://surl.li/aujebc> [in Ukrainian].

14. Kinsha, D. (2024). Ukraina posidaie 5 mistse u sviti za rozvytkom tsyfrovyykh derzhposluh [Ukraine ranks 5th in the world in terms of development of digital public services]. Social news. URL: <https://surl.li/stbikw> [in Ukrainian].

15. Tsyfrovizatsiia rehioniv i hromad: pershi vymiriuvannia 2025 roku [Digitalization of regions and communities: first measurements of 2025]. (2025). Ministry of Digital Transformation. URL: <https://surl.lt/pucqga> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 04.11.2025 р.

Дата прийняття статті до друку: 24.11.2025 р.